

Selv om det måtte antages, at en del af ansøgningerne ville kunne afgøres summarisk – en behandlingsform som Højesteret principielt ellers ikke anvender – ville det være uundgåeligt, at merarbejdet ville komme til at forsinke afviklingen af mere betydningsfulde sager væsentligt. Højesteret fandt ikke at burde udtale sig om, hvorvidt principielle betænkeligheder ved at lade afgørelsen om 3. instansbevilling i straffesager træffes af justitsministeren som øverste chef for anklagemyndigheden har en sådan vægt, at de desuagtet kunne føre til en ændring af de gældende regler.

Højesteret pegede endvidere på, at det i Danmark i sammenligning med andre lande er meget få straffesager, der indbringes for landets øverste domstol. På denne baggrund ville det ikke være urimeligt at overveje, om der burde sikres adgang til Højesteret for visse kategorier af landsrettens ankedomme. Som eksempel nævntes domme, der af andre grunde end bevisbedømmelsen ikke er enstemmige, og domme, hvorved der er idømt fængsel i 3-4 år eller mere eller andre frihedsberøvende foranstaltninger af længere varighed.

Efter Højesterets opfattelse havde retten – særlig med den nuværende arbejdsbyrde – bedre muligheder for at domsforhandle nogle flere straffesager end for at afse tid og personale til skriftlig behandling af et stort antal ansøgninger om 3. instansbevilling.

Under beslutningsforslagets behandling i Retsudvalget fremsatte et flertal af udvalgets medlemmer (S, SF og FP's medlemmer af udvalget) et ændringsforslag, der indebar, at det i beslutningsforslagets tekst alene anførtes, at kompetencen skulle flyttes væk fra Justitsministeriet uden angivelse af, til hvilken myndighed det i så fald skulle overføres. Ændringsforslaget indebar endvidere, at også 3. instansbevillinger i *civile sager* blev omfattet af beslutningsforslaget.

Under anden og sidste behandlingen i Folketinget (Folketingstidende 1988/89, sp. 10340 ff) viste der sig et flertal for ændringsforslaget. Efter Socialdemokratiets opfattelse kunne den gældende ordning rejse tvivl om, hvorvidt afgørelsen blev truffet af en upartisk myndighed, og Socialdemokratiet kunne derfor tilslutte sig, at det blev undersøgt, om man kunne finde frem til en bedre ordning. Fremskridtspartiet og Kristeligt Folkeparti tilsluttede sig ligeledes Socialistisk Folkepartis ændringsforslag, idet Justitsministeriet efter disse partiers opfattelse ikke burde træffe afgørelse om 3. instansbevilling. Fremskridtspartiet gav samtidig udtryk for, at hverken Højesteret eller Den Særlige Klageret var et acceptabelt alternativ. Efter Fremskridtspartiets opfattelse skulle afgørelsen i disse sager træffes af en instans,

der var helt uafhængig i forhold til såvel domstolssystemet som administrationen. En sådan instans kunne efter Fremskridtspartiets opfattelse sammensættes af f.eks. en, to eller tre professorer fra de juridiske fakulteter. Det Konservative Folkeparti, Venstre, Det Radikale Venstre og Centrum Demokraterne kunne ikke tilslutte sig det fremsatte beslutningsforslag og ændringsforslag.

Ændringsforslaget blev herefter vedtaget af et flertal i Folketinget den 19. maj 1989.

Folketingsbeslutningen pålægger regeringen at fremsætte lovforslag om ændring af retsplejeloven, således at kompetencen til at træffe afgørelse om 3. instansbevillinger ved anke- og kæremål ikke længere henligger under Justitsministeriet eller anden instans inden for den udøvende magts område.

Der blev ikke angivet nogen frist for, hvornår sådant lovforslag skulle fremsættes.

1.5. Under Folketingets behandling i maj 1990 af et lovforslag om ændring af straffeloven og retsplejeloven m.v. (Forenkling og modernisering inden for Justitsministeriets område) blev spørgsmålet om, hvem der skulle have kompetencen til at meddele tilladelse til at indbringe en sag for en højere instans, på ny berørt i forbindelse med drøftelserne af de foreslåede regler om begrænsningen af adgangen til at appellere byrettens afgørelse i civile sager til landsretten, jf. lov nr. 396 af 13. juni 1990.

Socialdemokratiet var imod denne del af forslaget og anførte bl.a., at man burde vente med at foretage ændringer i appelreglerne, til der skulle foretages en samlet gennemgang af appelsystemet.

Socialdemokratiet var i øvrigt af den opfattelse, at kompetencen til at meddele tilladelse til at indbringe en sag for landsretten som 2. instans lige så lidt burde ligge i Justitsministeriet som kompetencen til at meddele 3. instansbevillinger.

Fremskridtspartiet tilsluttede sig dette synspunkt og udtalte i den forbindelse, at man forestillede sig, at 2. instansbevillinger kunne meddeles af Klageretten eller lignende, eller som bedste løsning en instans bestående af »5-6 fornuftige pensionerede juridiske professorer«.

I den af Retsudvalget den 23. maj 1990 afgivne tillægsbetænkning over lovforslaget (Folketingstidende 1989-90, till. B, sp. 1687) tilkendegav et mindretal bestående af Socialdemokratiets og Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget, at man lagde vægt på, at folketingsbeslutningen af 19. maj 1989 vedrørende 3. instansbevillinger også blev tilagt virkning for så vidt angår den eventuelle kommende administration af anketilladelserne.